

INTEGRIRANA POMORSKA POLITIKA

Integrirana pomorska politika cjelovit je pristup svim politikama EU-a koje se odnose na more. Polazeći od ideje da usklađivanjem svojih politika Unija može ostvariti veće prinose od mora i oceana uz manji utjecaj na okoliš, integrirana pomorska politika obuhvaća raznovrsna područja kao što su ribarstvo i akvakultura, brodski prijevoz i morske luke, morski okoliš, istraživanje mora, izvori energije na otvorenom moru, brodogradnja i pomorske industrije, pomorski nadzor, pomorski i priobalni turizam, zapošljavanje, razvoj priobalnih regija i vanjski odnosi u pomorstvu.

PRAVNA OSNOVA

Zaključci predsjedništva o pomorskoj politici sa sastanka Europskog vijeća održanog u Bruxellesu 14. prosinca 2007. godine.

Uredba (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ.

U skladu s tom Uredbom zajednička ribarstvena politika trebala bi se provoditi tako da je u skladu s ostalim politikama Unije, a osobito s pomorskom politikom (točka 17. preambule), i prema članku 34. stavku 1. točki (e) Komisija treba pružiti smjernice za integriranje aktivnosti akvakulture u pomorsko, obalno i kopneno prostorno planiranje.

Uredba (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo.

KLJUČNI DOGAĐAJI

- ožujak 2005.: Komisija je objavila svoju Komunikaciju o integriranoj pomorskoj politici za EU u kojoj je utvrdila planirane ciljeve Zelene knjige o budućnosti pomorske politike EU-a
- listopad 2007.: Komisija je iznijela prijedlog integrirane pomorske politike za EU, poznat pod nazivom Plava knjiga ([COM\(2007\)0575](#)), i odgovarajući akcijski plan ([SEC\(2007\)1278](#))
- prosinac 2007.: Europsko vijeće pozdravilo je integriranu pomorsku politiku i pozvalo Komisiju da na kraju 2009. izvijesti o postignutom napretku

- rujan 2010.: Komisija je predstavila Prijedlog uredbe o osnivanju programa za kontinuiranu financijsku potporu integriranoj pomorskoj politici za razdoblje 2011.-2013. ([COM\(2010\)0494](#))
- prosinac 2011.: Parlament i Europsko Vijeće usvojili su navedenu uredbu, koja čini sadašnju pravnu osnovu integrirane pomorske politike
- 8. listopada 2012.: europski ministri za pomorsku politiku i Komisija usvojili su morski i pomorski program za rast i zapošljavanje.

CILJEVI

Integrirana pomorska politika je okvir za olakšavanje razvoja i usklađivanja raznovrsnih i ponekad suprotstavljenih pomorskih djelatnosti radi:

- postizanja najvišeg stupnja održivog korištenja oceana i mora kako bi se omogućio rast pomorskih područja i priobalnih regija u pogledu
  - brodskog prijevoza: povećanje učinkovitosti pomorskog prometa u Europi i jamčenje njegove dugoročne konkurentnosti stvaranjem europskog prostora za pomorski promet bez prepreka i uvođenjem strategije pomorskog prometa za razdoblje 2008.-2018.
  - morskih luka: objava smjernica za primjenu zakonodavstva o okolišu koje se odnosi na luke i predlaganje nove lučke politike
  - brodogradnje: promicanje tehnoloških inovacija i europske mreže pomorskih višesektorskih klastera
  - radnih mjesta u pomorskom sektoru: poboljšanje stručnih kvalifikacija kako bi se ponudile bolje profesionalne prilike u tom sektoru
  - okoliša: ublažavanje utjecaja klimatskih promjena u priobalnim područjima i prilagodba tim promjenama te smanjenje zagađenja i emisija stakleničkih plinova s brodova
  - upravljanja ribarstvom: zabrana odbacivanja ulova u more, štetnih ribolovnih praksi (npr. pridнено kočarenje u osjetljivim područjima) i nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, kao i promicanje ekološki sigurne akvakulture
- stvaranja baze znanja i inovacija za pomorsku politiku
  - sveobuhvatnom europskom strategijom za istraživanje mora i pomorstva (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji (2008/56/EZ)); u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanje se inovacijama na temelju istraživanja radi cjelovitog pristupa pomorskim pitanjima doprinijelo njezinoj provedbi (2007.-2013.)
  - zajedničkim međusektorskim natjecanjima i prilikama za inovacije u plavom gospodarstvu u okviru programa Obzor 2020., okvirnog programa za istraživanja i tehnološki razvoj (2014. – 2020.)

- podrškom istraživanju klimatskih promjena i njihova utjecaja na pomorske aktivnosti, okoliš, priobalna područja i otoke
- europskim partnerstvom u pomorskoj znanosti čiji je cilj dijalog među znanstvenom zajednicom, industrijom i tvorcima politike
- poboljšanja kvalitete života u priobalnim regijama
  - poticanjem obalnog i pomorskog turizma
  - izradom baze podataka o sredstvima koje Zajednica izdvaja za pomorske projekte i priobalne regije
  - izradom strategije Zajednice za sprečavanje katastrofa
  - razvojem pomorskog potencijala najudaljenijih regija i otoka EU-a
- promicanja vodstva EU-a u međunarodnim pomorskim pitanjima
  - suradnjom u vezi s pomorskim pitanjima u okviru politike proširenja, europske politike susjedstva i sjeverne dimenzije kako bi se obuhvatila pitanja pomorske politike i upravljanje zajedničkim morima
  - projekcijom pomorske politike EU-a na temelju strukturiranog dijaloga s najvažnijim partnerima
- veće prepoznatljivosti pomorske Europe
  - pokretanjem internetske aplikacije „Europski atlas mora” kao sredstva za isticanje zajedničke europske pomorske baštine
  - godišnjim obilježavanjem Europskog dana pomorstva 20. svibnja
- stvaranja internih struktura za koordinaciju u pomorskim pitanjima te utvrđivanja odgovornosti i nadležnosti priobalnih regija.

POSTIGNUĆA

U skladu s akcijskim planom za pomorsku politiku pokrenut je niz konkretnih mjera:

- Komunikacija Komisije o europskoj strategiji istraživanja u području mora i pomorstva ([COM\(2008\)0534](#)), u kojoj se predlažu konkretne mjere i mehanizmi za unapređenje istraživanja u području mora i pomorstva
- Komunikacija Komisije o energiji iz vjetroelektrana na moru ([COM\(2008\)0768](#)), u kojoj se utvrđuju pitanja koja treba riješiti kako bi se iskoristio potencijal Europe u pogledu energije iz vjetroelektrana na moru i naglašava potreba za boljim industrijskim i tehnološkim rješenjima, primjenom zakonodavstva EU-a o okolišu na temelju realistične procjene utjecaja vjetroelektrana te poboljšanjem električnih mreža kojima se može uravnotežiti proizvodnja i potražnja te prenositi električna energija do centara potrošnje
- Komunikacija Komisije o strateškim ciljevima i preporukama za pomorsku prometnu politiku EU-a kojom se promiče siguran i učinkovit brodski prijevoz ([COM\(2009\)0008](#)) te Komunikacija i Akcijski plan za uspostavu europskog prostora za pomorski promet bez prepreka ([COM\(2009\)0010](#)), popraćeni

Prijedlogom direktive o formalnostima izvješćivanja za brodove koji pristaju u luke država članica i/ili isplovljavaju iz njih, ([COM\(2009\)0011](#)), a cilj svih dokumenta je smanjiti birokraciju i olakšati pomorski prijevoz između luka u EU-u

- Strategija za regiju Baltičkog mora ([COM\(2009\)0248](#)), prva sveobuhvatna strategija izrađena na razini „makroregije” i prvi korak prema regionalnoj provedbi integrirane pomorske politike, uključujući popis 80 glavnih projekata. U potpunoj usklađenosti sa strategijom Komisija je usvojila Program EU-a za održivi plavi rast za Baltičku regiju (SWD(2014) 0167), utemeljen na dosljednom pristupu inovacijama i većoj održivosti
- Komunikacija Komisije o integriranoj pomorskoj politici za bolje gospodarenje na Sredozemlju ([COM\(2009\)0466](#)), čija je svrha upotpuniti različite sektorske aktivnosti koje EU promiče u području Sredozemlja
- Komunikacija Komisije o međunarodnoj dimenziji integrirane pomorske politike ([COM\(2009\)0536](#)), kojom se dopunjuju prethodne regionalne inicijative istraživanjem načina na koji bi integriranu pomorsku politiku trebalo proširiti na širu međunarodnu scenu, predviđa stvaranje okvira EU-a za globalni pristup pomorskim pitanjima i jača uloga EU-a na međunarodnim forumima
- Komunikacija Komisije o znanju o moru 2020. ([COM\(2010\)0461](#)), čiji je cilj poboljšanje korištenja znanstvenih spoznaja o europskim morima i oceanima primjenom usklađenog pristupa u prikupljanju i objedinjavanju podataka.
- Strategija EU-a za Crno more^[1] kojom se uspostavlja područje mira, demokracije, blagostanja i stabilnosti te omogućuje energetska sigurnost EU-a
- Komunikacija Komisije o pomorskoj strategiji za Atlantski ocean ([COM\(2011\)0782](#)), kojom se željelo poticati otvaranje radnih mjesta i rast u području Atlantika povećanjem njegova pomorskog potencijala; Atlantski forum utvrdio je prioritetne mjere u okviru Akcijskog plana usvojenog 13. svibnja 2013. kojim se omogućuje strateška upotreba strukturnih fondova za potporu pomorskom rastu u razdoblju 2014. – 2020.
- Komunikacija Komisije o plavom rastu ([COM\(2012\)0494](#)), kojom se pokreće zajednička inicijativa s državama članicama, regijama i svim relevantnim dionicama za oslobađanje potencijala plavog gospodarstva
- Uredba (EU) br. 1052/2013 o uspostavi Europskog sustava nadzora granica (EUROSUR) kako bi se otkrila, spriječila i suzbijala prekogranična kaznena djela i osigurala zaštita života migranata
- Direktiva 2014/89/EU o uspostavi okvira za prostorno planiranje morskog područja radi poticanja održivog rasta pomorskih gospodarstava i upotrebe morskih resursa, kojom se jamči da je pravilno planiranje polazište svih aktivnosti povezanih s morem kako bi se omogućila veća sinergija između različitih pomorskih aktivnosti
- Komunikacija Komisije o Zajedničkom okruženju za razmjenu informacija ([COM\(2014\)0451](#)), čiji je cilj poboljšati efikasnost i ekonomičnost pomorskog

---

[1]SL C 136 E, 11.5.2012., str. 81.

nadzora osiguravanjem primjerenog, sigurnog i učinkovitog dijeljenja podataka među sektorima i preko granica diljem EU-a. To obuhvaća obalne straže, tijela nadležna za praćenje prometa, praćenje okoliša, sprečavanje onečišćenja, ribarstvo, kontrolu granica, provedbu poreznih propisa i zakona općenito kao i mornaricu

- Zajednička komunikacija o integriranoj politici Europske unije za Arktik (JOIN(2016) 0021) u kojoj je naglasak na poboljšanju međunarodne suradnje u pogledu odgovora na učinke klimatskih promjena te na doprinosu održivom razvoju i njegovu promicanju, posebno u europskom dijelu Arktika.
- Strategija EU-a za jadransku i jonsku regiju (COM(2014) 0357), kojom se pruža okvir za koherentnu makroregionalnu strategiju i akcijski plan kojima se ti izazovi i mogućnosti rješavaju suradnjom među zemljama sudionicama.

ULOGA EUROPSKOGA PARLAMENTA

Integrirani pristup koji obuhvaća različita područja politika bio je politička novina. U Parlamentu se pomorskom politikom bavi nekoliko odbora, dok je u Komisiji Glavna uprava za pomorstvo i ribarstvo, DG MARE, organizirana tako da može zajamčiti bolju tematsku koordinaciju, a u Vijeću je za integriranu pomorsku politiku nadležno Vijeće za opće poslove i vanjske odnose. Parlament je napravio prvi korak za bolju sinergiju osnivanjem međuskupine za „mora, rijeke, otoke i priobalna područja” kojom predsjeda Gesine Meissner (ALDE) i koja okuplja više od 80 zastupnika u Europskom parlamentu iz šest različitih klubova zastupnika i 19 država članica u radnoj strukturi koja djeluje horizontalno i nadilazi granice klubova zastupnika.

U radnu skupinu Europskog parlamenta koja je sastavljala izvješće o Zelenoj knjizi o integriranoj pomorskoj politici bili su uključeni Odbor za promet i turizam, Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane i Odbor za ribarstvo (posljednja dva kao pridruženi odbori koji daju mišljenje) kao i Odbor za industriju, istraživanje i energetiku te Odbor za regionalni razvoj (radi mišljenja). U prvoj rezoluciji od 12. srpnja 2007. o budućoj pomorskoj politici Europske unije: Europska vizija za oceane i mora^[2] istaknuto je sljedeće:

- klimatske promjene kao najveći izazov za pomorsku politiku protiv kojih se treba boriti smanjenjem emisije plinova s brodova, procjenom izvedivosti trgovine emisijama u brodskom prijevozu i poticanjem korištenja obnovljivih izvora energije
- poboljšan europski brodski prijevoz boljim europskim brodovima tako da se smanje emisije onečišćivača zraka te istodobno poboljša pomorska sigurnost i socijalno zakonodavstvo za radnike
- bolja europska obalna politika koja podrazumijeva bolje europske luke primjenom instrumenata kohezijske politike
- održiv priobalni turizam uz priznavanje ključne uloge okoliša u opstanku tog sektora

---

[2]SL C 175 E, 10.7.2008., str. 531.

- održiv morski okoliš, uz priznavanje potrebe da se zajamči njegovo očuvanje, a u mnogim slučajevima i obnova
- integrirana politika ribarstva kao način zaštite interesa malih ribara, okončanja problema usputnog i odbačenog ulova te prepoznavanja sve veće socioekonomske važnosti akvakulture
- istraživanje mora, energija, tehnologija i inovacije za prikladno rješavanje izazova održivosti, uz odgovarajuću financijsku potporu EU-a i država članica, uz pomoć „europskog pomorskog znanstvenog konzorcija” i udruživanja znanja
- zajednička pomorska politika u cilju stvaranja zajedničkog europskog pomorskog prostora koji će doprinijeti integraciji unutarnjeg tržišta za pomorski prijevoz i usluge unutar EU-a.

Rezolucija Parlamenta od 20. svibnja 2008. o integriranoj pomorskoj politici EU-a^[3], kao odgovor na komunikaciju Komisije o toj temi, temeljila se na izvješću Odbora za promet i turizam i mišljenjima Odbora za ribarstvo i Odbora za regionalni razvoj.

Parlament je sastavio izvješće koje obuhvaća paket četiriju komunikacija Komisije o integriranoj pomorskoj politici iz listopada 2009. ([COM\(2009\)0466](#)), ([COM\(2009\)0536](#)), ([COM\(2009\)0538](#)) i ([COM\(2009\)0540](#)), pri čemu je u okviru postupka s pridruženim odborima (članak 50. Poslovnika) Odbor za promet i turizam bio vodeći odbor, a Odbor za ribarstvo pripremio je mišljenje. Rezolucijom od 21. listopada 2010. o integriranoj pomorskoj politici – evaluacija ostvarenog napretka i novi izazovi^[4] potvrđena je u osnovi pozitivna ocjena koju je Parlament dao integriranoj pomorskoj politici.

Na preporuku Odbora za promet i turizam kao vodećeg odbora za pripremu izvješća Parlament je 24. studenog 2011. donio svoje stajalište o Programu potpore daljnjem razvoju integrirane pomorske politike ([2010/0257\(COD\)](#)).

To izvješće koje je usvojilo Vijeće, a koje je danas Uredba (EU) br. 1255/2011, do danas služi kao okvir za integriranu pomorsku politiku.

Parlament je 2. srpnja 2013. usvojio Rezoluciju o plavom rastu^[5] u kojoj je pozdravio Komunikaciju Komisije o plavom rastu u kojoj se skreće pozornost na potencijal pomorskog gospodarstva za stvaranje pametnog, održivog i uključivog rasta te mogućnosti zapošljavanja. Tom se Rezolucijom nastoji revitalizirati potpora integriranoj pomorskoj politici i naglašava da će strategija plavog rasta, kao dio integrirane pomorske politike, poticati razvoj sinergija i usklađenih politika, čime će se stvoriti europska dodatna vrijednost.

Na glasovanju o Uredbi o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) na plenarnoj sjednici od 16. travnja 2014. Parlament je podržao dodjelu proračunskih sredstava u iznosu od 5 % ukupnog obujma EPFR-a za integriranu pomorsku politiku za razdoblje od 2014.-2020.

Parlament je 16. siječnja 2018. donio i Rezoluciju o međunarodnom upravljanju oceanima: plan za budućnost naših oceana u kontekstu ciljeva održivoga razvoja

[3]SL C 279 E, 19.11.2009., str. 30.

[4]SL C 70 E, 8.3.2012., str. 70.

[5]SL C 75, 26.2.2016., str. 24.

do 2030.^[6] Upravljanje se odnosi na sve ljudske morske i pomorske aktivnosti, i tradicionalne i nove, uključujući ribarstvo.

Parlament je 27. ožujka 2019. usvojio stajalište u prvom čitanju u cilju donošenja direktive Europskog parlamenta i Vijeća o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš^[7]. U okviru uspostave kružnog gospodarstva u njemu se spominje da je potrebno da korisnici ribolovnih alata koji sadržavaju plastiku razmotre alternative i sustave za ponovnu uporabu.

Parlament je 4. travnja 2019. usvojio stajalište u prvom čitanju u cilju donošenja direktive Europskog parlamenta i Vijeća o minimalnoj razini osposobljavanja pomoraca^[8]. Cilj je poboljšati razinu pomorske sigurnosti i onečišćenja na moru razvojem pomorskog osposobljavanja i certifikacije u skladu s međunarodnim pravilima i tehnološkim napretkom.

Carmen-Paz Martí
05/2019

---

[6]SL C 458, 19.12.2018., str. 9;

[7]P8_TA(2019)0305

[8]P8_TA(2019)0354

